

Paweł Lesiński

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

pawel.lesinski@interia.pl

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji
Naukowej „Wokół polskiego parlamentaryzmu
XVII wieku”, połączonej z promocją książki
*SCRIPTORUM (fragmenty pism, czyli uwagi
o wojnie i pokoju)* Andrzeja Maksymiliana Fredry,
Lublin, 19 stycznia 2016 r.

Report of National Scientific Conference “Around the Polish
Parliamentary of the 17th Century” Combined with the Promotion
of the Book *SCRIPTORUM (Fragments of Writings, or Remarks about
War and Peace)* by Andrzej Maksymilian Fredro, Lublin, January 19, 2016

19 stycznia 2016 r. w budynku Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wokół polskiego parlamentaryzmu XVII wieku”, połączona z promocją książki *SCRIPTORUM (fragmenty pism, czyli uwagi o wojnie i pokoju)* Andrzeja Maksymiliana Fredry, ze wstępem autorstwa Marka Tracza-Trynieckiego. Konferencja została zorganizowana przez Katedrę Doktryn Politycznych i Prawnych Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie wraz z Narodowym Centrum Kultury oraz Centrum Myśli Polityczno-Prawnej im. Alexisa de Tocqueville’a.

Obrazy otworzył kierownik Katedry Doktryn Politycznych i Prawnych UMCS prof. dr hab. Lech Dubel. W swej wypowiedzi określił on wstępną tematykę konferencji, obejmującą problematykę XVII-wiecznego parlamentaryzmu polskiego, oraz przedstawił sylwetki autorów zajmujących się tą kwestią, ze szczególnym uwzględnieniem dr. Marka Tracza-Trynieckiego (Uniwersytet

Łódzki). Po powitaniu gości i uczestników przez dziekan WPiA UMCS, prof. dr hab. Annę Przyborowską-Klimczak, rozpoczęła się właściwa część merytoryczna, obejmująca wypowiedzi zaproszonych referentów oraz dyskusję i pytania.

Jako pierwszy referat, zatytułowany „Rola i pozycja marszałka sejmu w połowie XVII wieku”, wygłosił prof. dr hab. Witold Kłaczewski (Wyższa Szkoła Społeczno-Przyrodnicza im. Wincentego Pola w Lublinie). W niezwykle ciekawej wypowiedzi zostały omówione zagadnienia związane z prawem oraz praktyką roli i pozycji marszałka sejmu u kresu świetności I Rzeczypospolitej. Referent odniósł się również do sylwetki Andrzeja Maksymiliana Fredry i zakończył wypowiedź omówieniem problematyki stosowania instytucji *liberum veto*.

Kolejny referat, pt. „O potrzebie badań nad sejmikami”, wygłosił dr hab. Waldemar Bednaruk (Katolicki Uniwersytet Lubelski). W swym wystąpieniu zwrócił uwagę przede wszystkim na nieustającą potrzebę prowadzenia pogłębionych badań nad parlamentaryzmem polskim XVII w. Omówił też swoje doświadczenia i metody prowadzenia prac badawczych w tym zakresie.

Jako pierwszy spośród pracowników naukowych Katedry Historii Państwa i Prawa Wydziału Prawa i Administracji UMCS głos zabrał dr hab. Andrzej Wrzyszczyk. W swym referacie, noszącym tytuł „Pozycja ustrojowa Sejmu w Polsce w XVII wieku”, przedstawił ogólnoustrojowe i dydaktyczne refleksje odnośnie do demokracji w XVII-wiecznej Rzeczypospolitej. Ponadto został omówiony proces ewolucji demokracji szlacheckiej w magnacką praktykę ustrojową, kompetencje różnych organów władzy oraz zasady rządzące parlamentaryzmem polskim XVII w.

Kolejnym przedstawicielem Katedry Historii Państwa i Prawa Wydziału Prawa i Administracji UMCS był dr hab. Grzegorz Smyk, który wygłosił referat pt. „Parlamentaryzm europejski XVII wieku na tle porównawczym”. W swej wypowiedzi referent skupił się na omówieniu podobieństw i różnic w parlamentaryzmie dużych państw europejskich ze szczególnym uwzględnieniem Anglii i Francji. Ponadto przedstawił zasady rządzące ustrojem parlamentarnym w tych krajach.

Wspomniany już dr Marek Tracz-Tryniecki w wystąpieniu zatytułowanym „Polityczne znaczenie działalności i pisarstwa Andrzeja Maksymiliana Fredry” odniósł się do tematyki promowanej książki, przedstawiając również postać A.M. Fredry, jego działalność publiczną i poglądy polityczno-prawne, skupiające się przede wszystkim na zachowaniu republikańskiego ustroju i wolności Rzeczypospolitej.

Jako ostatni w pierwszej części obrad głos zabrał przedstawiciel Narodowego Centrum Kultury mgr Roch Dąbrowski. Omawiając zadania statutowe i działalność NCK, odniósł się przede wszystkim do jego dokonań w zakresie nauki, kultury i sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem biblioteki staropolskiej myśli politycznej, w ramach której zostało wydane dzieło A.M. Fredry.

W drugiej części konferencji, obejmującej pytania i wolne głosy w dyskusji, jako pierwszy wypowiedział się prof. dr hab. Wojciech Witkowski (Uniwersy-

tet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). W niezwykle interesującej i barwnej wypowiedzi odniósł się do spuścizny idei parlamentaryzmu w perspektywie europejskiej oraz wskazał na różnice między parlamentarną myślą polską a myślą zachodnioeuropejską.

Następnie poruszono problem stosowania zasady jednomyślności w parlamentaryzmie innych krajów (dr hab. Grzegorz Smyk) oraz wskazano pozytywne cechy sarmatyzmu, szczególnie w kontekście obrony chrześcijaństwa (dr hab. Andrzej Wrzyszczy). Zwrócono też uwagę na wzmożoną potrzebę badań nad sejmikami i możliwości wydawnicze (dr hab. Artur Łuszczynski, Uniwersytet Rzeszowski).

Reasumując, należy zauważyć, iż konferencję wyróżniał bardzo wysoki poziom merytoryczny. Objawił się on nie tylko w jakości wystąpień prelegentów, ale również przez fakt promocji książki *SCRIPTORUM (fragmenty pism, czyli uwagi o wojnie i pokoju)* Andrzeja Maksymiliana Fredry. Niewątpliwą zasługą konferencji było zwrócenie uwagi środowiska naukowego na potrzebę badań zarówno nad sejmikami polskimi XVII w., jak i polskim parlamentaryzmem tego okresu w ogóle. Nieocenionym walorem było też przedstawienie możliwości finansowania badań naukowych przez przedstawiciela Narodowego Centrum Kultury.